

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Venerabili Eucharistiæ Sacramento Decisiones Theologico-Legales

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisionis XXIII. Ad Maji primum Casum. Argumentum. Continet, an Paro[c]hus teneatur communicare vulneratum vulnere mortali, qui pridie communicatur fuerat? Item alium, qui eodem manè Sacram ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94643)

S U M M A R I U M.

- 1 Trinitatis personæ sunt omnes in re creatæ per essentiam, præsentiam, & potentiam.
- 2 Corpus, & Sanguis CHRISTI continetur sub utraque specie, aut vi verborum, aut per concomitantiam.
- 3 Pater, & Spiritus Sanctus quomodo sint in Eucharistia?
- 4 Pater, & Spiritus Sanctus non suppositant humanitatem Christi.
- 5 Verbum Divinum est in Eucharistia per immediatam concomitantiam ob unionem hypostaticam cum Christi humanitate. Pater, & Spiritus Sanctus per concomitantiam mediatam.
- 6 Panis non potest transsubstantiari in Divinas Personas.

QUÆSITUM SECUNDUM.

An cum CHRISTO in Eucharistia sit etiam Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus?

- D**ictum fuit. Primò, esse de fide, quòd omnes Tres Personæ Sanctissimæ Trinitatis, Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus reperiuntur in omni re creatæ, sive materiali, sive spirituali per essentiam, præsentiam, & potentiam; juxta illud Jer. 23. Cælum, & terram ego impleo, dicit Dominus, & Act. 17. Non longè est ab unoquoque nostrum. In ipso enim vivimus, & movemur, & sumus. Hoc enim est proprium suæ immensitatis, de qua S. Augustinus lib. 5. de Trinitate cap. 1. Deus ubique est, sine ullo situ præsens, sine habitu omnia continens, sine loco ubique totus. Et quidem non circumscripivè, neque definitivè, sed alio perfectiori modo, licet inexplieabili. Abelly part. 1. tract. 2. cap. 2. sect. 6. Secundò, pariter de fide esse, quòd omni, quæ pertinet ad Christi constitutionem, & integritatem; nimirum Corpus, Sanguis, Anima, Divinitas, & substantia, idest Persona Verbi Divini, verè, & realiter continetur sub utraque specie panis, & vini; vel vi verborum, vel ob concomitantiam, idest naturalem connexionem, quam inter se habent; ut declaravit Conc. Trident. sess. 13. cap. 3. adeò ut vi verborum Corpus contineatur sub speciebus panis; & Sanguis sub speciebus vini; cætera verò sub utraque specie per concomitantiam, Gonet tom. 5. tract. 4. de Eucharist. disp. 6. art. 1. Tertio, esse communem omnium Theologorum sententiam, quòd Pater, & Spiritus Sanctus sunt in Eucharistia non solum per attributum immensitatis, & per Dei illapsum in omnia creatæ; sed etiam alio quodam speciali modo, tum quia ibi assistunt cum Filio ad operandos effectus mirabiles gratiæ, tum etiam quia Pater, & Spiritus Sanctus existunt in Filio specialiter propter Divinarum Personarum inseparabilitatem, & mutuum unius in alteram existentiam; quam Græci *πρὸς ὅλον* appellant, Latini verò Circumcisionem. Gonet dict. art. 1. n. 17. Suarez de Eucharistia q. 75. disp. 5. sect. 6. art. 1.

His præmissis pro casus resolutione alii responderunt, Patrem, & Spiritum Sanctum unà cum Verbo per concomitantiam, esse in Eucharistia, juxta opinionem Bonacini Tom. 1. de Sacramentis disp. 4. q. 3. punct. 5. propos. 4. num. 16. Emin. Card. de Lugo

de Sacramento Euchar. disp. 8. n. 125. ubi hæc verba: Restat difficultas, an Pater, & Spiritus Sanctus sint etiam in hoc Sacramento? In quo, licet aliqui nimis formidaverint dicentes, solum Christum esse in hoc Sacramento; non tamen videtur dubitandum, quin etiam alia Personæ adsint; non solum ut in aliis rebus, sed speciali titulo propter conjunctionem cum Verbo: nam sicut unio anima cum corpore sufficit; ut, posito Corpore Christi, ponatur etiam Anima per concomitantiam: cur etiam non dicimus, adesse per concomitantiam personam Patris, & Spiritus Sancti, cum adsit Divinitas, quæ cum illis non solum unitur, sed realiter identificatur.

Nihilominus alii negarunt cum Alvarezio, Ledesma, Nunno, Serra, & aliis Thomistis, quos citat, & sequitur Gonet d. tom. 5. de Euchar. tract. 4. disp. 5. art. 1. num. 16. & 17. ubi concedit quidem, Patrem, & Spiritum Sanctum esse præsentem in Eucharistia tum ratione Immensitatis Divinæ, tum specialibus modis supradictis, præcipue ob inseparabilitatem Divinarum Personarum cum Verbo; sed contendit, ex illa speciali præsentia non posse inferri ad concomitantiam Sacramentalem; ea ratione, quia, ad hoc ut aliquid sit in hoc Sacramento per concomitantiam, requiritur, ut in unitate suppositi uniantur cum humanitate Christi, & ideo cum Patre, & Spiritu Sancto non suppositent humanitatem Christi, neque uniantur unitate suppositi ejus Corpori & Sanguini, non continentur in Eucharistia per concomitantiam Sacramentalem; prout continetur Verbum, quòd hypostaticè est unum cum Corpore, & Anima Christi. Hinc est, quòd cum Eucharistia sit etiam sacrificium, dicimus in altari offerri, & sacrificari Filium Dei, non autem Patrem, & Spiritum Sanctum.

Videntur tamen concordandæ hæc opiniones, quæ discrepant in solo modo loquendi, si dicamus, Verbum Divinum esse per concomitantiam immediatam in Eucharistia ob unionem hypostaticam cum Christi humanitate; At Patrem, & Spiritum Sanctum per concomitantiam mediatam, quatenus scilicet sunt uniti, & consubstantiales ipsi Verbo; ut distinguit Gabriel in Canone lect. 42. propos. secunda, Suarez de Euchar. dict. q. 75. disp. 5. sect. 6. art. 1. vers. Quarto, & ultimo. & Lessius in Opere posthum. in 3. part. q. 76. art. 2. num. 9.

Verum an panis possit transsubstantiari in Deitatem, & sic in Divinas Personas, ut transsubstantiatur in Corpus Christi? disputat Gandavensis Quodlib. 11. quest. 4. & Zuccolius Camaldulen. ubi resolvunt questionem negativè ex pluribus: sed præcipue, quia id, quòd est finitum non potest transsubstantiari in id, quòd est infinitum.

DECISIONIS XXIII.

Ad Maji primum Casum.

A R G U M E N T U M.

Continet, an Parochus teneatur communicare vulneratum vulnere mortali, qui pridè communicatus fuerat? Item alium, qui eodem mane Sacram Communionem receperat? Referuntur contrariæ DD. opiniones, & conciliantur.

S U M

SUMMARIUM.

1. Eucharistia toties ministranda petentibus, quoties illam rationabiliter, & devote petunt.
2. Viaticum est dandum existenti in periculo mortis, qui pridie sanus communicaverat.
3. Præcepto non satisfacit, agens quod est in præcepto ante tempus positum in Præcepto?
4. Audiens Missam die festo ignorans esse diem festum; an satisfaciat præcepto?
5. Communicare non licet bis eodem die.
6. Communicandus est per Viaticum moribundus, licet sanus eodem die communicasset.
7. Communicandus est per Viaticum eodem die infirmus, qui mane communicavit.

PRIMUS CASUS.

Igneis globulis duo mortaliter feriuntur: quorum unus eadem die, alter pristina communicaverant. Quæritur an Parochus debeat statim utriusque Communionem deferre?

Cum duo sint vulnerati, qui proponuntur in casu, etsi ambo mortaliter; unus autem illa die receperit ex devotione Sanctissimam Communionem; alter verò die præcedenti, pro resolutione opus est loqui prius de uno, postea de altero.

- Quoad vulneratum, & communicatum antecedenti die, vel quærimus, an Parochus licet possit Sacram Eucharistiam ei dare; vel etiam antea teneatur; itaut si ipse Parochus omitat absque legitimo impedimento eundem vulneratum communicare, peccet mortaliter? Circa primam partem quæsit, adhuc subdistingendum; vel ipse vulneratus nondum cibum accepit & est jejunos, & absque dubio Parochus potest ei sacram communionem præbere, si plagatus sit dispositus, prævia sacramentali confessione, aut reconciliatione, reverenter illam suscipere; siquidem toties est ministranda petentibus, quoties illam devote, & rationabiliter petunt; Navar. in cap. Placuit. num. 152. de Penit. dist. 6. Bonacina de Sacram. disp. 4. quæst. 5. punct. 1. num. 15. Barbosa de Parocho cap. 20. num. 15. Aut vulneratus non est jejunos, & vulnus non solum est mortale, sed dubitare facit proximam esse mortem, itaut moraliter judicando, expectari non possit sequens dies; & in hoc casu non solum Parochus poterit illum communicare per Viaticum. Summa Diana verb. Communio num. 49. Barbosa d. cap. 20. num. 37. Bonacina d. disp. 4. de Eucharistia quæst. 6. punct. 2. num. 21. sed etiam tenebitur, & erit obligatus ad illum communicandum, ut satisfaciat præcepto divino de Communionem recipienda in periculo mortis; licet enim controversant Theologi, & Moraliste, utrum huic præcepto satisfactum sit per communionem receptam paulò ante quam talis incurreret in periculum mortis? uti asserit Vasquez de Euchar. disp. 214. cap. 2. Henriquez eod. tract. lib. 8. cap. 4. litt. P. & Emin. Card. de Lugo de Sacram. Euchar. disp. 16. à num. 36. & seqq. Diana par. 3. tract. 4. ref. 40. & p. 5. tract. 3. resol. 41. qua resident in Opere Coordinato tom. 2. tract. 2. resol. 71. & 72. qui omnes, cum aliis per eos citatis, tenent; per communionem paulò ante periculum mortis factam satisfactum esse præcepto de sumendo Viatico;
3. Nihilominus securior videtur opinio contraria, ea ratione, quia nemo potest satisfacere præcepto faciens id, quod præceptum est, ante tempus positum in præcepto; ut patet in illo, qui jejunaret ante diem vigiliæ, vel audiret Missam ante diem festum, vel recitaret Officium Divinum pridie quam

Doct. Clericali Tom. I. Lib. II.

acciperet ordinem Subdiaconatus. Turrianus in Summa par. 2. cap. 58. dub. 2. num. 3. Ochagavia de Euchar. quæst. 14. n. 7. Diana par. 5. tract. 3. ref. 33. reposta in Coord. d. tom. 2. tract. 2. resol. 74. num. 2. Leander de Euchar. tract. 7. disp. 2. quæst. 6. & alii quos allegat & sequitur Compilerator Colleg. Salmanticens. tom. 10. de Sacram. tract. 4. cap. 8. num. 7. & 8. ubi respondet argumentis contrariis. Et hanc nostram opinionem amplectitur etiam Emin. Card. de Lauræa de Euchar. d. disp. 25. num. 50. ubi rationem reddens ita scribit: Quod præcipitur in aliquo tempore implendum ex circumstantia aliqua, impleri non potest in alio tempore; si enim præcipitur jejunium pro die Veneris, non implet præceptum, qui jejunat die Jovis.

Quo verò ad alium vulneratum mortaliter, qui eadem die communicaverat, majus dubium videtur esse, nam in eo non militat supradicta ratio; & cum communionem sacram receperit die illo, censetur satisfecisse præcepto de sumendo Viatico pro periculo mortis, etsi non habuerit intentionem satisfaciendi huic obligationi; exemplo ejus, qui audisset Sacram in die festo, ignorans tunc esse festum, talis enim non teneretur eodem die iterum aliud Sacram audire, postquam cognoverit, esse diem festum. Præterquam quod finis præcepti est, ut homo communionem sacram suscipiat pro Viatico, imminente tempore mortis, ne imparatus discedat ex hoc mundo; cui fini censetur satisfactum per communionem sumptam illo die, tametsi non cogitaverit de morte; siquidem omnis homo prudens facit opera sua; ut satisfaciat suis obligationibus, quamvis præcisum reflexum ad illas non habeat; ut ratiocinantur DD. decem cumlati per Dianam par. 5. tract. 3. ref. 33. transcripta in Coordinato d. tom. 2. tr. 2. ref. 74. quibus adstipulantur etiam Tamb. de expedita Commun. cap. 5. §. 6. Franciscus de Lugo de Sacram. lib. 4. cap. 19. quæst. 4. à num. 23. & Emin. Cardin. de Lugo de Eucharist. d. disp. 16. n. 55. ubi argumentatur tum ab inconvenienti, quod sequeretur, si vulnus fuisset illatum paulo post communionem acceptam, esset enim iterum communicandus ipse vulneratus, modo dico temporis spatio inter utrumque communionem interveniente; tum à prohibitione, quam habemus in Jure Canonico, ne quis communice bis in eodem die. cap. Sufficit de Consecr. dist. 1. cap. Consulisti. De Celebr. Missar. S. Thomas 3. p. q. 80. art. 11.

Nihilominus, vulneratum nostrum posse, immò debere à Parocho iterum Sacram Eucharistiam per Viaticum sumere, contrariam opinionem supradictæ amplectens, & defendens ex professio docet Diana par. 5. tract. 3. ref. 33. Quæ sedet in Coordinato d. tom. 2. tract. 2. ref. 74. §. 2. ubi respondet argumentis contrariis, dicendo, præceptum Divinum de Communionem sacra sumenda in articulo mortis præponderare, & prævalere præcepto Ecclesiastico de non communicando bis in die, & non jejunè; cui quidem Præcepto Divino non fuit satisfactum per præcedentem Communionem, etsi illo die factam, cum eo tempore non advenisset periculum mortis, & voluntas non extitisset adimplendi hanc obligationem; debet enim satisfactio fieri in tempore præscripto, & cum explicita voluntate, neque paratus dici potest ipse moriturus ex præcedenti communionem, quia illam recepit non pro Viatico, & pro discessu ex hoc mundo. Hanc opinionem confirmat Diana etiam par. 6. tract. 6. ref. 18. & p. 10. tract. 11. ref. 40. quorum

K

quarum prima in Opere Coordinato est d. tom. 2. tract. 2. ref. 75. secunda verò ibid. ref. 81. in quibus allegat concordantes Hurtadum, Turrianum, Ochagaviam, Megallium, Bresserum, Martinum à S. Joseph, Leandrum, Pellizzarium, Quintanadvenam, Ludovicum à S. Joanne, & Dicastillum. Quibus ego addo Nicolium in *Flosculus verb. Eucharistia* n. 12. & Colleg. Salmanticen. d. tom. 10. De Sacramentis in genere tract. 4. cap. 8. n. 8. ubi notatur, dici posse, secundam Communionem parum distare à prima respectu temporis, sed non parum distare quoad obligationem, & præceptum de sumendo Viatico, cui per primam, ex sola devotione factam, non fuit satisfactum; & subdit ibidem duo exempla Patrum Societatis Jesu, scilicet P. Guasconis, & P. Claudii Aquavivæ Præpositi Generalis, qui etiam manè celebrassent, & Sacram Eucharistiam recepissent, vespere ejusdem diei, cum in periculum mortis ex morbo inopinato incidissent, iterum Sacrum Viaticum devote sumpserunt; quod etiam testatur P. Diana in cit. res. etiam P. Claudium Aquavivam manè non celebrasse, sed communicasse ex devotione cum esset infirmus, & ingravescente morbo, cum evidenti periculo mortis, post mediam noctem subsequentem sumpsisse Sacrum Viaticum scribat Gobat in *Theol. Experim. Sacram.* d. tr. 4. num. 177.

Quid igitur dicendum in hac controversia? Quid tenendum, cum hinc inde sint rationes, & Doctores gravissimi, sibi ipsis invicem contrarii? Quibus adhaerendum? En prudens, docta, & in praxi observanda distinctio; quam (recedendo à sua prima opinione negativa) ponit Tamburin. in cit. Opuscul. de Expedita Commun. cap. 5. §. 6. in fine, his verbis: *Vel manè quis communicavit bene valens, & deinde incidit in morbum periculosum, ita ut credatur non porrecturus vitam ad diem sequentem, & hunc iterum posse eodem illo die, immo debere communicare per viaticum probabile erit ex auctoritate tot Doctorum; nec aliud ipsos velle, si eorum verba, & rationes perpendantur, existimo. Vel manè quis dum laboraret periculoso morbo, pro quo si illud periculum advertebatur, poterat ei dari (Viaticum) ipse tamen communicavit ex devotione; & hunc non posse iterum eodem die communicare, si recrudescat tunc morbus, ob quem judicetur eodem die moriturus, constanter affirmo. Et de hoc casu ego sum locutus in hoc num. 10. locutus enim sum de eo, qui communicavit in manè (infirmus) deinde incidit in periculum. Ratio utriusque partis distinctionis est, quia in priori casu, (scilicet sanitatis) ex probabili sententia non est satisfactum præcepto communicandi in periculo mortis; ille enim in periculo non erat, quando (sanus) communicavit. At in posteriori casu satisfactum est, quia jam erat in periculo, quamvis non putaretur esse, vel quamvis cum ea intentione non communicaverit. Sicut si manè diet festi audis Sacrum, licet nescias illum esse diem festivum, satisfacis præcepto; quia tunc rem præceptam jam implevisi, neque Missam aliam teneris audire post scientiam Festi, ut alibi docuimus in Decal. lib. 4. cap. 2. §. 2. num. 18. Ecclesia enim præcipit auditionem Missæ simpliciter, non intentionem satisfaciendi præcepto; Igitur cum percussus in nostro casu igneis globulis communicasset eadem die, non infirmus, sed sanus ex simplici devotione, erit iterum statim à Parocho communicandus, etiam non jejunus, & per Viaticum, si periculum mortis imminet.*

DECISIONIS XXIV.

Ad Maji secundum Casum.

ARGUMENTUM.

Examinat, an licitè, quis recipiat Communionem Paschalem in Ecclesia Regularium. Parocho invito? Agitur de Præcepto Communionis Paschalis, & de Privilegiis Regularium circa administrationem Sacramentorum. Resolvitur Casus negativè.

SUMMARIUM.

- 1 Fideles olim tenebantur audire Missam in propria Parochia; & ibi recipere Sacramenta.
- 2 Monachi, & Regulares, olim non ordinabantur Sacerdotes, & erant subiecti Parocho loci, ac Episcopo in omnibus, & per omnia.
- 3 Monachi, atque Regulares, licet olim fierent Sacerdotes, nulla Sacramenta administrabant laicis.
- 4 Familiarium appellatione apud Regulares veniunt servientes, & degentes in eorum claustris die, ac nocte.
- 5 Eucharistia olim ter in anno sumenda erat de Præcepto. Nunc semel in Paschate.
- 6 Paschatis tempus pro Præcepto Communionis adimplendo, quale sit?
- 7 Parochus potest prorogare tempus Paschatis pro præcepto Communionis adimplendo.
- 8 Monachis injunctum est Præceptum de Communicando semel in mense; ac etiam Clericis.
- 9 Regulares administrant Sacramentum Eucharistia laicis ex Privilegiis Apostolicis toto anno; excepto Paschate Resurrectionis.
- 10 Regulares ministrantes Eucharistiam laicis in Paschate incidunt in excommunicationem Papalem; & possunt ab Episcopo suspendi à Divinis.
- 11 Privilegia, quæ derogant juri communi, debent strictè interpretari.
- 12 Laicus communicans in Pascha in Ecclesia Regularium non satisfacit Præcepto; & peccat mortaliter.
- 13 Regularis Communicans Laicum in die Paschatis peccat mortaliter.
- 14 Suppositio in re prohibita non sufficit, sed opus est certitudine.

CASUS SECUNDUS.

Parochianus Parocho non benevolus communionem Paschalem in Ecclesia Regularium recipit. Queritur, an licitè?

Ad majorem intelligentiam materiæ, de qua in casu, præmissa fuerunt quatuor notanda.

Primum, quod olim omnes CHRISTI fideles tenebantur audire Missam, Divinaque Officia festivis non diebus in propria Parochia; adeo ut non licebat adire aliam Ecclesiam. cap. Primatus 6, dist. 71, cap. in Dominici 4. & cap. nullus. §. 9. q. 2. Et